

Temamøde d. 11. juni 2010. Kvalitet og bæredygtighed.

## **Per Kr. Madsens gruppe, kulturhistoriske og naturhistoriske museer.**

Referat fra gruppedrøftelsen.

Stikord fra indledende bemærkninger ved Per Kristian Madsen: Husk at verden ændrer sig Hvem er museerne i udkantsdanmark for? De unge flytter bort for at få en uddannelse, og de højt uddannede kommer ikke tilbage. Skal museerne koncentrere sig om det, der efterlades eller se mere ind i fremtiden?

### **Formidling**

---

- : Specialmuseer er svære at placere i skemaet. De, der formidler, bør være dem, der også forsker og samler ind.
- : Ikke noget problem at få også specialmuseer til at passe ind i skemaet
- : Stor fordel med formidling lokalt, fordi det åbner mulighed for stor kreativitet. Man risikerer ensartethed, hvis ikke formidling er organiseret lokalt
- : Det, som skal formidles, er det, som befolkningen ønsker at se. Den skal være mere oplevelsespræget. De mange specialer er samlet i for få personer: forskerne skal også administrere. Der skal være en større arbejdsdeling mellem eksperter. Problem at dygtige eksperter i fx formidling besværes af uvedkommende opgaver
- : Formidlingen skal samles i enheder, som har turistmæssig/publikumsmæssig interesse, dvs. enheder, der dækker historiske regioner som fx Limfjorden eller Øhavet.
- : Det, der skal formidles, er samlingen. Nogle aspekter skal formidles på lokalt niveau, nogle på regionalt og andre på nationalt niveau. På det nationale niveau er det vigtigt, at hovedmuseet har store "muskler". Nationalmuseet kan hjælpe i forhold til det internationale publikum
- : Formidlingen lokalt er utrolig vigtig ift. kommunen og turisterne. Den lokale formidling efterspørges lokalt og opfyldelsen af det ønske, er forudsætningen for, at museet kan være medspiller i turistmæssig sammenhæng. Selvom møder-landskabet er på tentativlisten og også skal formidles internationalt. Regional formidling gennem skoletjenesterne fungerer godt.
- : Undervisning uden for klasseværelset er vigtig for udkantsdanmark, hvor uddannelsesniveaet er dalende. Denne undervisning er museerne engageret i, og den ligger kommunalt og regionalt.
- : Lokal formidling er vigtig. Her skaber museerne merværdi i samfundet. Både i forhold til skoler, borgere og turister. Der er dog ulemper ved lokal formidling, som ikke koordineres regionalt. God lokal formidling skal koordineres regionalt og nationalt – således skabes variation og diversitet på tværs af museerne. Museerne bør derfor lave udstillinger i fællesskab.
- : Det er vigtigt at vide mere om, hvad hinanden laver, også inden udstillingerne åbner, så museerne kan nå at koordinere indbyrdes.

- : Fordelen ved den lokale formidling er, at man lettere kan inddrage museumsfremmede grupper. I det hele taget kan brugerdragelse lettere finde sted på det lokale niveau

- : Det er vigtigt med en national arbejdsdeling mellem museerne

## **Forskning**

---

- : Forskning sker fleksibelt og uden bureaukrati, når den finder sted på lokalmuseerne. Man kan skelne mellem to typer forskning: A) undersøgelser lavet af museets egne folk. Her bliver viden på museet også efter undersøgelsens slutning. B) Universitetsforskning i form af udstationerede Ph.d.'er på museerne. Viden skabes på museerne, men når Ph.d.'en er færdig forlader vedkommende museet igen.

- : Forskning er forskning. Kvalitetskravet er altid det samme.

- : Fordel ved en forskningsforpligtelse på de lokale museer, fordi det er dér, samlingen er. Og fordi forskningen kvalificerer indsamlingen og formidlingen på de lokale museer. Der forskes dog ikke nok på de lokale museer. En afhjælpning af det forhold forudsætter mere samarbejde både mellem museerne internt og mellem museer og universiteter.

- : Den enkelte medarbejder har for mange opgaver – svært at få tid til forskning. Det forhold kan afhjælpes gennem mere regionalt samarbejde, hvor forskerne fra de lokale enheder kan frikøbes. Der skal skabes tid til forskning

- : God forskning skaber fællesskaber fx i form af centre. Den ensomme og isolerede forsker leverer ikke god forskning. Men forskning skal tage afsæt i det lokale.

- : Vigtigt at forskningen finder sted på alle tre niveauer. Den bør være forankret alle tre steder. Limfjordssamarbejdet er i den henseende en model for forskningssamarbejde. Forskning skal forankres så den vokser fra bunden af.

Det er lokalt vore unge får deres læring. Ironisk at man taler om at flytte noget ud [fra Kbh.], for vi har det jo allerede med museerne, nemlig demokratisk dannelse. Lad os bevare forskning lokalt

Hvis forskningen ikke bygger på det lokale, så får vi ikke nytteværdien af forskningen. Det er vigtigt for udkantsdanmark, at forskningen finder sted lokalt. Det giver demokratisk dannelse til udkantsdanmarks børn og unge. Rådighedssummen er helt afgørende for den lokale forskning. De små enheder kan ikke finde midlerne andre steder

- : Hvis forskningen skæres fra de lokale enheder, tages indholdet ud af de lokale museer. Så reduceres lokalmuseer til kustodebetjente pølsevogne. Forskningen skal dog bygge på samarbejde

- : Alle regioner har et universitet. Det skal udnyttes i højere grad. Det giver en god organiseringsenhed. Forskningen bør organiseres regionalt.

- : Fordel, at man ude i lokalsamfundene har videnskabeligt uddannede personer. En fordel også fordi man dermed har mulighed for i lokalsamfundene at få øje på noget, som har forskningsmæssige

interesse. Derfor er centre for forskning et problem, og derfor er det vigtigt, at lokalmuseerne har forskningsforpligtelse.

- : Godt med regionalt samarbejde om specialer, fx samarbejdet om Åmosen. Den type ad hoc samarbejder om et specifikt emne kan være meget produktive Mange museer er for små enheder til at bedrive god forskning. Samarbejde mellem museer giver synergi

- : Projektmedarbejdere fungerer bedst, da egne medarbejdere har for mange daglige opgaver. Frikøb i perioder er en god ide – også fordi medarbejderne vender inspirerede tilbage. Ad hoc samarbejderne giver fleksibilitet og dynamik. Regin og Museerne Samlinger kan bruges til at etablere samarbejder.

- : Forslag til ny museumslov: Det bør pålægges bygherrer ikke blot at betale for undersøgelse men også for den efterfølgende konservering og opmagasinering

- : Den internationale evaluering roser arkæologien for den lokale forankring. Men kritiserer den for ikke at skabe nogen merværdi.

## **Bevaring og kap. 8**

---

### ***Konservering***

- : Konservering er en regional opgave. Den kan ikke klares lokalt.

- : Bevaring begynder ved indsamlingen. Kassation og magasinering skal indtænkes.

- : Regionalt samarbejde kan ikke undgås, men det er vigtigt, at museet har sin egen konservator, som løbende kan tilse samlingerne

- : Bevaring og magasinering hænger sammen med indsamling og samlingspleje/kassation

- : Har kun behov for regionalt konserveringscenter, men det bør ikke ligge for langt væk. Det kan ikke være nationalt.

- : Konstaterer, at der er enighed om regionale magasiner. Men det bør kombineres med lokal sikring af kvaliteten i den daglige omgang med samlingerne. Det bør overvejes om bevaringsindsatsen kan kombineres med registreringen.

- : Konservators rolle i forhold til registrering er vigtig

- : Den kulturhistoriske faglighed skal kombineres med den konservatormæssige viden.

- : ..... og derfor er det netop vigtigt at begge fagligheder er repræsenteret lokalt.

### **Bevaring i og af landskabet**

- : KUMs holdning til bevaring af landskabet skal afklares. Opgaven ligger tilsyneladende slet ikke i KUM.
- : Jo, den landskabsarkitektoniske bevaring er nu blevet en mulighed.
- : Den lokale forankring er afgørende både for arkæologisk og nyere tid. Men den regionale koordinering er stadig afgørende. Organiseringen af tilsynsopgaven med fredede fortidsminder giver for lang afstand mellem de lokale enheder og tilsynet.
- : Giver en mulighed for at komme ud af boksen og samarbejde med kommunen. Bygningsbevaring kan æde en stor bid af budgettet, men det er også med til at bevare landskabet.
- : Mangler gode rammer til kapitel 8 arbejdet. Det giver mange opgaver, men man bliver en semimyndighed uden beføjelser
- : Mangler lovhjemmel til kapitel 8. Museerne har forpligtelsen, men de mangler beføjelserne. Fælles strategier for kapitel 8 arbejdet er på vej i ODM-regi
- : Vi har ganske vist ikke myndighed, men samarbejde og rådgivning af kommunerne er vejen frem.
- : Hvordan kan KUAS støtte museerne i deres samarbejde med kommunerne?

### **Registrering**

---

- : Skal den ligge hos den ene eller anden ekspertise? Skal den være først eller til sidst? Tænk også i magasinering? Hvilket niveau skal den ligge på?
- : Registrering bør varetages af en den, der samler ind for at sikre viden i sin kontekst. Desværre sker det ikke så ofte i praksis – i praksis overlades opgaven til flexjobbere og tilsvarende. Hvis kvaliteten af registreringen er for dårlig, bliver samlingerne ubrugelige.
- : Enig med ovenstående. Et museums samling er ubrugelig, når registreringerne ikke har kvalitet. Indsamleren bør være med til at registrere. Der bør være national indsats på samlingen.
- : I den fremadrettede registrering inden for nyere tid forsøger vi at lade inspektøren selv registrere i Regin for at få viden og kontekst med i registreringen. De benytter den af KUAS udmeldte minimumsindberetning. Arkæologerne har gammel tradition for selv at foretage deres registrering, men inden for nyere tid har man glemt det
- : Må sondre mellem fortidig og fremtidig indsamling og registrering. Den, der indsamler, skal begrunde indsamlingen. Den gode grund, som skal medtages i registreringen, er af afgørende for, hvorvidt genstandene indlemmes i samlingen.
- : Hvad skal samles ind? Kun genstande eller er det også historierne? Det er vel historierne snarere end genstandene, der skal registreres. Husk også det virtuelle.

- : Det er relevant at henvende sig til forskere på området, når museer skal indsamle og registrere. Museets egne forskere ved ikke alt, men bør henvende sig til udefrakommende ekspertise.
- : Registrering kan kun ligge lokalt, hvor man kender til det indsamlede. Det er der, man kender historien.
- : Registrering skal foregå lokalt, men det er vigtigt, at begrundelsen medtages i registreringen. Denne begrundelse kendes kun lokalt. Nationalt overblik nødvendigt, så man undgår dobbelt indsamling
- : Regin og nationale puljer giver overblik, og det benytter de fleste sig af, når de samler ind. De fleste museer tænker nationalt, når de indsamler. Registreringen skal ske, hvor genstanden indsamles. Men vi har forsømt "registreringshåndværket" - kvaliteten i registreringen er ringe, for vi har ikke oplært vores nyansatte inspektører. Registrering er en opgave, som skal gøres interessant. Registreringen og indsamlingen kan også bruges formidlingsmæssigt.
- : Udfordring at indsamle store genstande fx et stålvalseværk. Ikke alt kan indsamles, det bør i stedet dokumenteres – derfor er det vigtigt med godt samarbejde med arkiverne.

## **Indsamling**

---

- : Museer laver "sorgbearbejdning" ved at indsamle. Det hjælper på den enkeltes samvittighed ved at kasserere det forældede, at man ved, at det bevares på et museum. Dette psykologiske aspekt bør man erindre sig.
- : Hvis vi glemmer at indsamle lokalt, er der andre der gør det – og det med temmelig uheldige konsekvenser og ringe dokumentarisk kvalitet. Fx det nu hedengangne museum på Glomstrup. Derfor må vi ikke glemme den lokale indsamling.
- : Vi bør ikke indsamle minder om det gamle og tabte. I stedet arbejder vi på Stenomuseet med prospektiv, retrospektiv og ad hoc indsamling. Museet ønsker ikke, at være mindesamlere. Man bør indsamle det, der er interessant for fremtiden.
- : Vi bliver nødt til at indsamle for at kunne vise noget aktuelt. I fremtiden kan mange udstillinger bero på lånte genstande, som så evt. indlemmes, når udstillingerne er færdige. Genstandene til udstillingerne indtages som udlån
- : Det er nemt at være med i et nationalt fællesskab om indsamling – koordineringen ligger lige for i kraft af Museernes Samlinger. Vi er bedre stillede end vore forgængere, der ikke havde internettet og vore dages effektive kommunikationsmidler.
- : Vigtigt med national arbejdsdeling. Arbejdsdelingen mellem, hvem, der samler hvad ind, og hvem tager sig af hvilke opgaver, er særdeles vigtig.
- : Arbejdsdelingen kommer bl.a. til udtryk i pulje-samarbejderne.
- : Det er for besværligt og omstændeligt at få lov til at kassere genstande. Det burde være lettere, når museet har fået en genstand af samme slags men med bedre proveniens

- : Kommunikationsopgaven og det sociale arbejde er ikke indtænkt i museumsloven. Kommunikation burde være en 6. søjle, fordi megen tid på museet går med fagligt relevant kommunikation

### **Opsamling ved Per Kristian Madsen**

---

- Demokratisk dannelse fra udkantsdanmark til centrum
- Arbejdsudvalget vil gerne høre mere om kapitel 8 samarbejdet - (Linda Klitmøller, Museet på Sønderkov)
- Det er vigtigt, at arbejdsgruppen overvejer kvalitet i registreringen
- Prospektiv indsamling er vigtig
- Samlet, koordineret indsamling, samlet bevaring og fælles strategier for forskningen